

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 218.462 van 14 maart 2012
in de zaak A. 197.808/X-14.619.**

In zake : 1. Koen CLEMMINCK
 2. Jacques DE BUSSCHERE
 3. Lieven DEROOSE
 4. Joseph DOOMS
 5. Charles PEETERS
 6. Christina SOETE
 7. Daniël VAN DAMME
 8. Bert VERSCHUREN
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Hubert Demeester
 kantoor houdend te 9030 MARIAKERKE
 Brugsesteenweg 378
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door de Vlaamse
regering
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Paul Aerts
kantoor houdend te 9000 GENT
Coupure 5
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 27 september 2010, strekt tot de
nietigverklaring van het besluit van 9 juli 2010 van de Vlaamse regering
houdende de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk
uitvoeringsplan “afbakening grootstedelijk gebied Gent-deelproject 6C Parkbos”.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partijen hebben een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeur Ann Eylenbosch heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partijen hebben een verzoek tot voortzetting van het geding ingediend. De verwerende partij heeft een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 25 november 2011.

Staatsraad Jan Clement heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Hubert Demeester, die verschijnt voor de verzoekende partijen, en advocaat Paul Aerts, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Ann Eylenbosch heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. Volgens de bestemmingsvoorschriften van het bij koninklijk besluit van 14 september 1977 vastgestelde gewestplan Gentse en Kanaalzone zijn de aaneensluitende percelen nrs. 308/p (hierna: perceel A), 314/d (hierna:

perceel B) en 311/k (hierna: perceel C) ten zuiden van de Schilderswijk in Sint-Denijs-Westrem tot aan de Putstraat (hierna: het betrokken gebied) gelegen in landschappelijk waardevol agrarisch gebied.

De verzoekende partijen zijn allen bewoners van woningen gelegen in de Schilderswijk.

4. Bij ministerieel besluit van 25 juli 2005 wordt de Kastelensite gelegen te Gent, waaronder het perceel A, definitief als landschap beschermd.

5. Bij besluit van 16 december 2005 stelt de Vlaamse regering het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “Afbakening grootstedelijk gebied Gent”, waarin het betrokken gebied wordt aangeduid als randstedelijk woongebied binnen deelproject 6C “Groenpool Parkbos”, definitief vast.

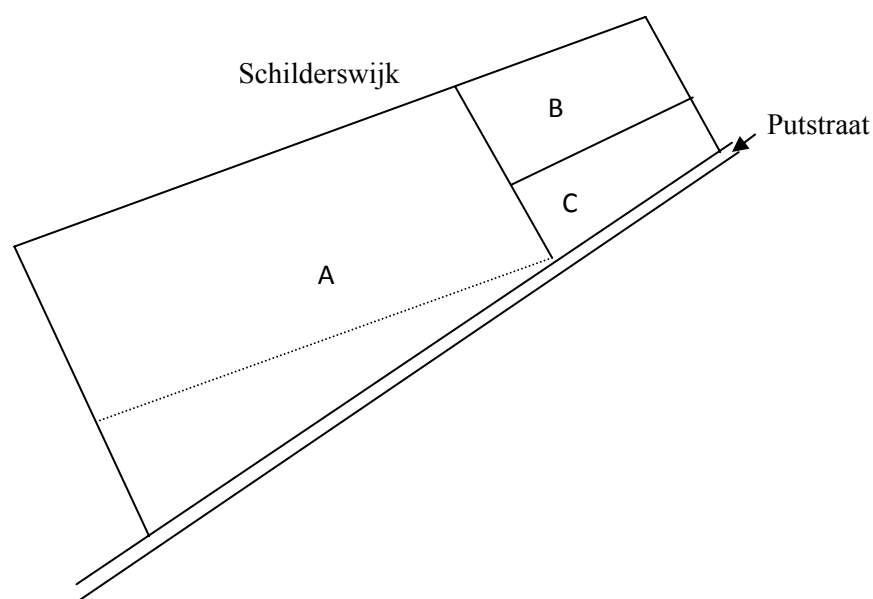
6. Op vordering van de n.v. AMSTO, de n.v. PROJECTONTWIKKELING en de n.v. REYVISSCHE INVEST vernietigt de Raad van State bij arrest nr. 202.008 van 17 maart 2010 het besluit van de Vlaamse regering van 16 december 2005 houdende de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “Afbakening grootstedelijk gebied Gent”, voor wat betreft deelproject 6C “Groenpool Parkbos” (zaak A. 171.193/X-12.751).

7. De Vlaamse regering herneemt de procedure tot vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “Afbakening grootstedelijk gebied Gent”, voor wat betreft het deelproject 6C “Groenpool Parkbos”, voor de fasen volgend op het advies van de Vlaamse commissie voor ruimtelijke ordening.

8. Op 10 juni 2010 brengt de afdeling wetgeving van de Raad van State advies nr. 48.287/1 uit over een ontwerp van besluit van de Vlaamse regering “houdende de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “Afbakening grootstedelijk gebied Gent – deelproject 6C Parkbos”.

9. Bij besluit van de Vlaamse regering van 9 juli 2010 wordt het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “Afbakening grootstedelijk gebied Gent – deelproject 6C Parkbos” definitief vastgesteld.

Dit is het bestreden besluit. Het uitvoeringsplan bestemt in het betrokken gebied de percelen B en C evenals het ten noorden van de op het onderstaande schema weergegeven bolletjeslijn gelegen gedeelte van perceel A tot “randstedelijk woongebied” (hierna: het randstedelijk woongebied aan de Schilderswijk).

10. In het vaststellingsbesluit van het bestreden uitvoeringsplan wordt onder meer het volgende overwogen :

“Overwegende dat overeenkomstig artikel 8 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het algemeen waterbeleid, bij de beslissing over een plan moet nagegaan worden of er geen schadelijk effect ontstaat voor het watersysteem; dat in het plan specifieke zones voor waterbeheersing worden aangeduid ter hoogte van de Hoog-Latembeek, Nazarethbeek, Rosdambeek en Duivebeek en ter hoogte van Reyvissche (Scheidbeek) dat op vandaag een zeer waterrijk gebied is; dat bovendien in de stedenbouwkundige voorschriften maatregelen voor waterbeheersing worden mogelijk gemaakt in de niet bebouwbare gebieden; dat ter hoogte van Reyvissche een woongebied deels wordt herbestemd naar gebied voor waterbeheersing, om mogelijk schadelijk effecten voor het watersysteem te vermijden.

(...)

Overwegende dat in de bezwaren, opmerkingen en adviezen aandacht gevestigd wordt op het risico op overstroming van woongebieden; dat er geen stedelijke woongebieden zijn gelegen in recent overstroomde of van nature overstroombare gebieden; dat de herformulering van het stedenbouwkundig voorschrift stedelijk woongebied duidelijke bepalingen bevat betreffende waterhuishouding, zodat er voldoende elementen in opgenomen zijn om dit aspect bij het beoordelen van vergunningsaanvragen voldoende in rekening te brengen; dat de realisatie van het woongebied derhalve voldoende oordeelkundig moet gebeuren zodat er voor het aspect waterbeheersing in alle redelijkheid geen probleem verwacht moet worden; dat het niet aangewezen is om terreinen te bestemmen als woongebied waar een risico op overstroming bestaat”.

11. Het stedenbouwkundig voorschrift voor “randstedelijk woongebied” luidt als volgt:

“Artikel 8: Randstedelijk woongebied

Het gebied behoort tot de bestemmingscategorie ‘wonen’

Het gebied is bestemd voor wonen, openbare groene en verharde ruimten en kleinschalige aan het wonen verwante voorzieningen. Onder aan het wonen verwante voorzieningen worden verstaan: winkels voor dagelijkse aankopen, horeca, openbare en private nutsvoorzieningen en diensten, parkeer- en openbaar vervoervoorzieningen, sociaal-culturele inrichtingen en recreatieve voorzieningen. Voor andersoortige bedrijvigheid zijn de bepalingen van artikel 1 van kracht.

De ontwikkeling van het randstedelijk woongebied is gericht op het verhogen van het woningaanbod met behoud en zo mogelijk versterken van het randstedelijke en groene karakter, de realisatie van een kwalitatieve woonomgeving, kwalitatieve inrichting van het openbaar domein en groene ruimte, het benutten van de mogelijkheden van het openbaar vervoer en van gemeenschapsvorming en op een zorgvuldig ruimtegebruik. De invulling gebeurt met een gedifferentieerde woningtypologie en dichtheid, aangepast aan de omliggende woonomgeving.

Alle werken, handelingen en wijzigingen die nodig of nuttig zijn voor de realisatie van de bestemming zijn toegelaten voor zover ze wat schaal en ruimtelijke impact betreft verenigbaar zijn met de omgeving. Daarbij wordt aandacht besteed aan:

- de relatie met de in de omgeving aanwezige functies;
- de invloed op de omgeving wat betreft het aantal te verwachten gebruikers, bewoners of bezoekers;
- de invloed op de mobiliteit en de verkeersleefbaarheid;
- de relatie met de in de omgeving van het woongebied vastgelegde bestemmingen.

In functie van het aanpalende kasteelpark en de groenpool dienen volgende inrichtingsprincipes gerespecteerd te worden:

- wonen onder de vorm van meergezinswoningen in appartementsvillages

- het bouwen van meerdere lagen met een maximum van drie bouwlagen, waarvan de derde bouwlaag onder het plat of schuin dak en waarbij er niet meer dan één bouwlaag onder het dak is;
- de bebouwing dient landschappelijk ingepast te worden in de natuurlijke en bosrijke omgeving; een inkleding naar het kasteelparkgebied toe is verplicht;
- enkel afsluitingen in een streekeigen haag zijn toegelaten
- het minimum aantal wooneenheden bedraagt 40;
- de V/T is maximum 0,3.

Modaliteiten

Voor de inrichting van deze zone is een inrichtingsstudie voor de volledige zone vereist. De inrichtingsstudie voldoet aan de bepalingen van artikel 1”.

De toelichtende kolom bij het stedenbouwkundig voorschrift van artikel 8 “Randstedelijk woongebied” stelt het volgende:

“Het randstedelijk woongebied Tenierspark, begrensd door Putstraat, het kasteelpark Puttenhove en de achterkanten van omliggende woonbebouwing, vormt een nieuwe afwerkrand van de Teniersverkaveling. Deze ontwikkeling behoudt en versterkt, binnen de beperkingen van de geluidsdruk van de snelweg, maximaal het karakter van een rustige residentiële woonbuurt, kwaliteitsvol ingepast in de rand van het Parkbos. De ontwikkeling beperkt zich tot het achterste deel tegen de bestaande woonbebouwing aan en waaiert daardoor in westelijke richting van de straat uit weg zodat een vista op het kasteelpark Puttenhove en op de open ruimte van het Parkbos van op de Putstraat aanwezig blijft. De wooneenheden, die bijvoorbeeld de vorm van stedelijke woonvilla’s aannemen, worden ontsloten vanaf de woonstraten D. Tenierslaan en P. Breughellaan. Verhardingen blijven beperkt, tuinen zijn gemeenschappelijk en ingebed in de parkomgeving. Een dergelijke ontwikkeling als exclusieve woonlocatie werkt niet alleen de bestaande banale rand van de verkaveling op een kwaliteitsvolle wijze af, maar past ook in het streven om in het stedelijk gebied een krachtadig aanbodbeleid te voeren met een diversiteit aan woningstypes”.

IV. Belang van de verzoekende partijen - omvang van het beroep

Standpunt van de partijen

12. In hun verzoekschrift stellen de verzoekende partijen dat “zij erkennen dat hun belang beperkt is tot het bewuste Randstedelijk Woongebied”.

13. De verwerende partij voert een exceptie van gebrek aan belang aan waarin zij er op wijst dat de verzoekende partijen geen bezwaar hebben ingediend tegen de bestemmingswijziging naar “randstedelijk woongebied”, noch een vernietigingsprocedure hebben opgestart tegen het besluit van 16 december 2005 houdende de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “afbakening grootstedelijk gebied Gent”.

14. Ondergeschikt voert de verwerende partij aan dat verzoekende partijen het rechtens vereiste belang missen om het bestreden besluit in zijn totaliteit aan te vechten.

Beoordeling

15. Er moet worden vastgesteld dat de verzoekende partijen hun belang uitsluitend afbakenen in functie van het randstedelijk woongebied aan de Schilderswijk en dat een tot dit gebied beperkte partiële vernietiging mogelijk is zonder afbreuk te doen aan de algemene economie van het plan.

Het beroep is slechts ontvankelijk in zoverre het gericht is tegen het randstedelijk woongebied aan de Schilderswijk.

16. Als onmiddellijk omwonenden van het plangebied doen de verzoekende partijen in beginsel blijken van het vereiste belang.

Het feit dat de verzoekende partijen geen bezwaar hebben ingediend ter gelegenheid van het openbaar onderzoek is niet van aard om hen het vereiste belang bij het voorliggende beroep te ontnemen.

De verzoekende partijen kunnen niet worden geacht te hebben berust in de gevolgen van het besluit van 16 december 2005 al was het maar omdat dit besluit, voor wat betreft het deelproject 6C “Groenpool Parkbos”, ingevolge het vernietigingsarrest nr. 202.008 van 17 maart 2010 moet worden geacht nooit te hebben bestaan.

De in randnummer 13 bedoelde exceptie wordt verworpen.

V. Onderzoek van het eerste middel

Standpunt van de partijen

17.1. De verzoekende partijen voeren in hun eerste middel de schending aan van artikel 8 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid (hierna: het DIWB), van de artikelen 2 en 4 van het besluit van de Vlaamse regering van 20 juli 2006 tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstantie en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedure bij de watertoets, vermeld in artikel 8 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid (hierna: het watertoetsbesluit) en van de beginselen van behoorlijk bestuur, met name het redelijkheidsbeginsel en zorgvuldigheidsbeginsel, door een gebied zonder enige verantwoording of aanpassing aan het plan te herbestemmen van landschappelijk waardevol agrarisch gebied naar randstedelijk woongebied ondanks de gedeeltelijke ligging ervan in van nature overstroombaar gebied.

17.2. De verzoekende partijen stellen dat het betrokken gebied op de via de web-site van “geo-vlaanderen” consulteerbare watertoetskaart gedeeltelijk aangewezen is als “mogelijk overstromingsgevoelig” (lichtblauwe kleur). Het gaat hier om een natuurlijk overstromingsgebied dat, omdat het nog geen bestemming als woongebied heeft, opgenomen is in de kaart van mogelijke overstromingsgebieden.

Volgens de verzoekende partijen blijkt uit de toelichting bij de watertoetskaart dat er evidente redenen kunnen zijn om, in het licht van de doelstellingen van het algemeen waterbeleid, het betrokken gebied, dat van nature overstroombaar is en daarom als mogelijk overstromingsgevoelig wordt beschouwd, niet in aanmerking te laten komen voor bebouwing.

Voor het betrokken gebied geldt een door de Vlaamse regering aangenomen bekkenbeheersplan waarin de richtlijn is opgenomen om een achteruitgang van de ruimte voor het watersysteem te voorkomen. Deze richtlijn kan door de Vlaamse regering niet zo maar worden genegeerd, minstens heeft een afwijking ervan een redelijke verantwoording.

In het licht van het redelijkheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel diende de watertoets, die op grond van het DIWB formeel opgenomen moet zijn in het besluit, hierover enige toelichting te geven. Dit blijkt niet het geval.

17.3. De verzoekende partijen citeren volgende passage uit de toelichtingsnota bij het bestreden uitvoeringsplan:

“Het decreet van 18 juli 2003 betreffende het algemeen waterbeleid, inzonderheid artikel 8 over de watertoets stelt dat bij de beslissing over een plan moet nagegaan worden of er geen schadelijk effect ontstaat voor het watersysteem. Vermits er geen formeel plan-MER werd opgesteld kon er ook geen formele watertoets in worden opgenomen, wat in de huidige praktijk gebruikelijk is. Er werd ook geen formele watertoets uitgevoerd zoals die vandaag gebruikelijk is. In het voorbereidende onderzoek werd wel uitdrukkelijk rekening gehouden met de waterbeheersing. Elementen daarvan zijn terug te vinden in de beschrijving van de bestaande toestand. Bij het aanduiden van de verschillende bestemmingen heeft dit geleid tot het aanduiden van specifieke zones voor waterbeheersing. Dit is gebeurd ter hoogte van de Hoog-Latembeek, Nazarethbeek, Rosdambeek en Duivebeek en ter hoogte van Reyvissche (Scheidbeek) dat op vandaag een zeer waterrijk gebied is”.

Volgens de verzoekende partijen wordt er over de waterhuishouding van het betrokken gebied met geen woord gesproken.

17.4. Volgens de verzoekende partijen doet de tekst van het vaststellingsbesluit bedoeld in randnummer 10 geen uitspraak over het betrokken gebied, dat wel gelegen is in een van nature overstroombaar gebied. In die tekst wordt overigens uitdrukkelijk gesteld dat het “niet aangewezen is om terreinen te bestemmen als woongebied waar een risico op overstroming bestaat”.

17.5. De verzoekende partijen menen dat het bestreden besluit geen enkele passage bevat die wat betreft het betrokken gebied uitspraak doet over de mogelijkheid van schadelijke effecten of over de overeenstemming van woningbouw (appartementsvilla's) met de beginselen van het integraal waterbeleid. Het bestreden besluit stelt zelf dat het eigenlijk geen “formele watertoets” bevat, zoals die thans “gebruikelijk” is. Die formele watertoets is

echter in werkelijkheid verplicht. De verwijzing naar de aandacht die aan één en ander zou zijn besteed tijdens het vooronderzoek kan dit gebrek niet verhelpen.

18.1. In haar memorie van antwoord stelt de verwerende partij dat de lezing van het bestreden uitvoeringsplan duidelijk maakt dat er wel degelijk een watertoets werd doorgevoerd en tevens dat rekening werd gehouden met de principes van integraal waterbeheer.

Bij de bespreking van de stedelijke woongebieden wordt nadrukkelijk gesteld dat deze gebieden niet gelegen zijn in risicozones voor overstromingen en dat de stedenbouwkundig voorschriften zijn aangepast onder meer om rekening te houden met de waterhuishouding van de gebieden. Ook in de voorschriften van bepaalde deelprojecten zijn specifieke voorschriften opgenomen betreffende de waterproblematiek en waterhuishouding.

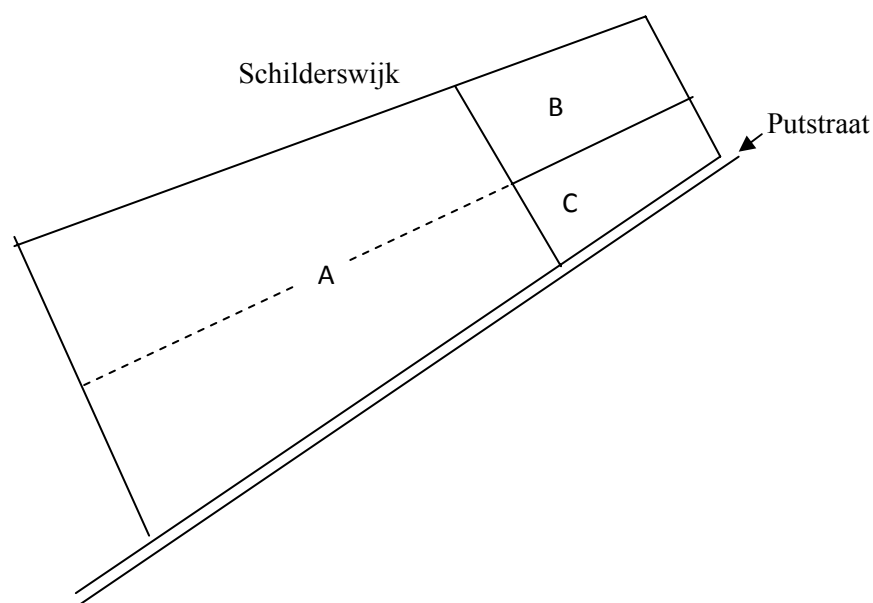
De verwerende partij citeert uit het onder randnummer 10 aangehaalde citaat.

18.2. Volgens de verwerende partij houden de verzoekende partijen verkeerdelijk voor dat het randstedelijk woongebied aan de Schilderswijk “gedeeltelijk aangewezen (is) als mogelijk overstromingsgevoelig”. Dit gegeven slaat niet op het effectief herbestemde perceel A maar op de verdere omgeving. Het perceel A is in tegenstelling met hetgeen wordt voorgehouden hoger gelegen. De verwerende partij wijst er op dat perceel A zich op een soort rug bevindt ten opzichte van de Scheidbeekvallei, dat het aansluit bij de Schilderswijk en dat het door de hogere ligging veel droger is en géén waterproblemen kent.

18.3. Tot slot verwijst de verwerende partij naar de verwerping van het eerste middel in het in de zaak A.171.183/X-12.749 opgemaakte auditoraatsverslag.

19.1. De verzoekende partijen wijzen er in hun memorie van wederantwoord op dat zij geen partij zijn in de zaak A. 171.183/X-12.749, zodat zij geen kennis hebben van het in die zaak opgemaakte auditoraatsverslag en niet kan worden aanvaard dat het in het verweer wordt betrokken.

19.2. In hun memorie van wederantwoord nemen de verzoekende partijen een door het Vlaamse Gewest opgemaakte “watertoetskaart” op volgens welke het betrokken gebied deels in “van nature overstroombaar gebied” is gelegen. In het “van nature overstroombaar gebied” zijn meer bepaald gelegen de percelen B en C evenals het ten zuiden van de stippellijn gelegen gedeelte van perceel A, zoals weergegeven in onderstaand schema:

De verzoekende partijen insisteren op het feit dat het randstedelijk woongebied aan de Schilderswijk gelegen is in “van nature overstroombaar gebied”. Het perceel A staat elke winter, en bij hevige regenval ook in de zomer, gedeeltelijk onder water.

19.3. Met verwijzing naar de rechtspraak van de Raad van State stellen de verzoekende partijen dat de watertoets moet worden opgevat als een proces van vroegtijdig informeren, adviseren, afwegen en uiteindelijk beoordelen van de mogelijke schadelijke effecten op het watersysteem, zodat deze toets als een belangrijk preventief instrument fungeert. In het onderhavige dossier is het afdoende informeren, adviseren, afwegen en beoordelen van het randstedelijk woongebied aan de Schilderswijk niet terug te vinden.

19.4. De milderende maatregel waarvan sprake in het in randnummer 10 aangehaalde citaat, met name het aanduiden van specifieke zones

voor waterbeheersing, staat volgens de verzoekende partijen in functie van het randstedelijk woongebied Hoog Latem en niet in functie van het randstedelijk woongebied aan de Schilderswijk.

20. In haar laatste memorie benadrukt de verwerende partij dat de percelen B en C reeds bebouwd zijn.

De aanduiding op de watertoetskaart als deels “mogelijk overstromingsgevoelig” (lichtblauwe kleur) doet geen afbreuk aan het feit dat het betrokken gebied omwille van de hogere ligging veel droger is dan het daarbuiten gelegen gebied en géén waterproblemen kent.

Bovendien wordt ook niet het volledige perceel A als randstedelijk gebied opgenomen. Slechts de strook aansluitend bij de bestaande woonwijk wordt herbestemd.

De verwerende partij besluit dat de ombestemming van het beperkt deel van het perceel A, dat tevens hoger gelegen is, en van de reeds bebouwde percelen B en C dan ook niet gelegen is in “van nature overstroombaar gebied”. De ombestemming tot randstedelijk gebied is gesteund op de juiste feitelijke gronden.

Beoordeling

21. Artikel 8 DIWB luidt als volgt:

“§ 1. De overheid die moet beslissen over een vergunning, plan of programma als vermeld in § 5, draagt er zorg voor, door het weigeren van de vergunning of door goedkeuring te weigeren aan het plan of programma dan wel door het opleggen van gepaste voorwaarden of aanpassingen aan het plan of programma, dat geen schadelijk effect ontstaat of zoveel mogelijk wordt beperkt en, indien dit niet mogelijk is, dat het schadelijk effect wordt hersteld of, in de gevallen van de vermindering van de infiltratie van hemelwater of de vermindering van ruimte voor het watersysteem, gecompenseerd. Wanneer een vergunningsplichtige activiteit, een plan of programma, afzonderlijk of in combinatie met een of meerdere bestaande vergunde activiteiten, plannen of programma's, een schadelijk effect veroorzaakt op de kwantitatieve toestand van het grondwater dat niet door het opleggen van gepaste voorwaarden of aanpassingen aan het plan of programma kan worden voorkomen, kan die vergunning slechts worden gegeven of kan dat plan of programma slechts worden goedgekeurd omwille van dwingende redenen van groot

maatschappelijk belang. In dat geval legt de overheid gepaste voorwaarden op om het schadelijke effect zoveel mogelijk te beperken, of indien dit niet mogelijk is, te herstellen of te compenseren.

(...)

§ 2. De overheid houdt bij het nemen van die beslissing rekening met de relevante door de Vlaamse regering vastgestelde waterbeheerplannen, bedoeld in hoofdstuk VI, voorzover die bestaan. De beslissing die de overheid neemt in het kader van § 1 wordt gemotiveerd, waarbij in elk geval rekening wordt gehouden met de relevante doelstellingen en beginselen van het integraal waterbeleid.

(...)”.

Het toentertijd geldende artikel 3, § 2, 17° DIWB luidt als volgt :

“Voor de toepassing van dit decreet wordt verstaan onder:

(...)

17. schadelijk effect: ieder betekenisvol nadelig effect op het milieu dat voortvloeit uit een verandering van de toestand van watersystemen of bestanddelen ervan die wordt teweeggebracht door een menselijke activiteit; die effecten omvatten mede effecten op de gezondheid van de mens en de veiligheid van de vergunde of vergund geachte woningen en bedrijfsgebouwen, gelegen buiten overstromingsgebieden, op het duurzaam gebruik van water door de mens, op de fauna, de flora, de bodem, de lucht, het water, het klimaat, het landschap en het onroerend erfgoed, alsmede de samenhang tussen een of meer van deze elementen”.

Het toentertijd geldende artikel 4 van het watertoetsbesluit luidt als volgt:

“§1. Met behoud van de toepassing van de andere reglementaire bepalingen die ter zake van toepassing zijn, moet de motivering van de beslissing over een vergunningsaanvraag voor de toepassing van de watertoets een duidelijk aangegeven onderdeel bevatten, de waterparagraaf genoemd, waarbij, eventueel rekening houdend met het wateradvies, een uitspraak wordt gedaan over:

1° de verenigbaarheid van de vergunningsplichtige activiteit met het watersysteem;

2° in voorkomend geval, de voorwaarden en maatregelen om het schadelijk effect dat kan ontstaan als gevolg van de vergunningsplichtige activiteit, te voorkomen, te verminderen, te herstellen of, in de gevallen van de vermindering van de infiltratie van het hemelwater of de vermindering van de ruimte voor het watersysteem, te compenseren;

3° een toetsing van de beoordeling van de vergunningsplichtige activiteit en de opgelegde voorwaarden en maatregelen aan de doelstellingen, bepaald in artikel 5 van het decreet.

§2. De beslissing over een plan of programma bevat een waterparagraaf die met betrekking tot de planingreep ten minste de in § 1 vermelde gegevens omvat, met uitzondering van de gegevens over het wateradvies en de in artikel 3 vermelde beoordelingsschema's.
(...)”.

Uit het geheel van deze bepalingen volgt dat het vaststellingsbesluit van een uitvoeringsplan of een daarbij horend document een formele motivering moet bevatten waaruit blijkt dat de in artikel 8, §1 DIWB bedoelde watertoets is uitgevoerd. Uit die motivering moet meer bepaald blijken, hetzij dat uit de planingreep geen schadelijke effecten kunnen ontstaan als bedoeld in artikel 3, § 2, 17° van het voormelde decreet, hetzij dat zulke effecten wel kunnen ontstaan, maar dat die door het opleggen van gepaste voorwaarden zoveel mogelijk worden beperkt of hersteld. Enkel met de formeel uitgedrukte motieven mag rekening worden gehouden.

Uit de memorie van toelichting bij het ontwerp van het decreet integraal waterbeleid (Parl. St., VI. Parl., 2002-03, nr. 1730-1, p. 23) blijkt nog dat de watertoets moet worden opgevat als een proces van vroegtijdig informeren, adviseren, afwegen en uiteindelijk beoordelen van de mogelijke schadelijke effecten van, onder meer, plannen op het watersysteem, zodat deze toets als een belangrijk preventief instrument fungeert.

In de uitoefening van het hem opgedragen wettigheidscontrolevermogen kan de Raad van State niet zijn beoordeling inzake de watertoets in de plaats stellen van die van de bevoegde administratieve overheid. Hij is wel bevoegd na te gaan of de administratieve overheid de haar ter zake toegekende appreciatiebevoegdheid naar behoren heeft uitgeoefend, met name of zij is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of zij deze correct heeft beoordeeld en of zij op grond daarvan in redelijkheid tot haar besluit is kunnen komen.

22. De voor de waterproblematiek in het betrokken gebied relevante passages in het vaststellingsbesluit van het bestreden uitvoeringsplan en de daarbij horende documenten werden aangehaald in de randnummers 10 en 17.3.

23. In de in randnummer 22 bedoelde passages wordt vooreerst overwogen dat “er geen stedelijke woongebieden zijn gelegen in recent overstroomde of van nature overstroombare gebieden” en dat “het niet aangewezen is om terreinen te bestemmen als woongebied waar een risico op overstroming bestaat”.

Uit de door de verzoekende partijen voorgelegde (randnr. 19.2) en door de verwerende partij niet gecontesteerde “watertoetskaart” blijkt dat de tot randstedelijk woongebied bestemde percelen B en C, evenals een deel van het tot randstedelijk woongebied bestemde gedeelte van perceel A gelegen zijn in “van nature overstroombaar gebied”. In zoverre in het bestreden besluit wordt overwogen “dat er geen stedelijke woongebieden zijn gelegen in (...) van nature overstroombare gebieden” blijkt dit besluit wat het randstedelijk woongebied aan de Schilderswijk betreft uit te gaan van een onjuist feitelijk gegeven.

Aan de laatste vaststelling wordt noch door de in de memorie van antwoord aangehaalde elementen dat het perceel A hoger gelegen is en géén waterproblemen kent, noch door de verwijzing naar de bespreking in het auditoraatsverslag van het eerste middel in de zaak A.171.183/X-12.749, waarvan overigens niet blijkt dat ze betrekking had op het in onderhavige zaak betrokken gebied, afbreuk gedaan. Hetzelfde geldt voor het in de laatste memorie van de verwerende partij aangevoerde element dat de percelen B en C reeds bebouwd zijn.

24. In de in randnummer 22 bedoelde passages wordt vervolgens verwezen naar een milderende maatregel ter hoogte van de Hoog-Latembeek, Nazarethbeek, Rosdambeek en Duivebeek en ter hoogte van Reyvissche, met name het aanduiden van specifieke zones voor waterbeheersing.

Het blijkt niet, en de verwerende partij beweert ook niet, dat deze milderende maatregel in functie zou staan van het randstedelijk woongebied aan de Schilderswijk.

25. In de in randnummer 22 bedoelde passages wordt er ten slotte op gewezen dat in de stedenbouwkundige voorschriften voor randstedelijke woongebieden voldoende elementen zijn opgenomen om het aspect

waterhuishouding “bij het beoordelen van vergunningsaanvragen voldoende in rekening te brengen”. Dit element kan op zichzelf onmogelijk als een afdoende watertoets worden aanvaard, al was het maar omdat wanneer blijkt dat er ingevolge de planingreep schadelijke effecten in de zin van artikel 3, § 2, 17° DIWB kunnen ontstaan, niet kan worden aanvaard dat de plannende overheid eraan verzaakt enige gepaste maatregel op te leggen en zich ertoe beperkt de waterproblematiek door te schuiven naar de vergunningverlenende overheid.

26. Het middel is gegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State vernietigt het besluit van 9 juli 2010 van de Vlaamse regering houdende de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “afbakening grootstedelijk gebied Gent-deelproject 6C Parkbos”, in zoverre dit het randstedelijk woongebied aan de Schilderswijk in Sint-Denijs-Westrem betreft.

De Raad van State verwerpt het beroep voor het overige.

2. Dit arrest dient te worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het gedeeltelijk vernietigde besluit.

3. De verwerende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 1400 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van veertien maart 2012, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Roger Stevens,	kamervoorzitter,
Johan Bovin,	staatsraad,
Jan Clement,	staatsraad,
bijgestaan door	
Astrid Truyens,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Astrid Truyens

Roger Stevens